

Sygn. akt IV Ca 1731/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2016 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Beata Błaszcyk

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2016 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego (...) we W.

przeciwko J. O.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie

z dnia 13 października 2015 roku, sygn. akt II C 1659/15 upr.

1. zmienia zaskarżony wyrok i oddala powództwo;
2. zasądza od pozwanego (...) Funduszu Inwestycyjnego (...) we W. na rzecz powoda J. O. kwotę 100,00 (sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Beata Błaszcyk

Sygn. akt IV Ca 1731/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 kwietnia 2015 roku (...) Fundusz Inwestycyjny (...) we W. domagał się zasądzenia od J. O., kwoty 2.610,14 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. Wskazywał, że na podstawie umowy z dnia 09 września 2009 roku nabył od (...) Bank (...) S.A. całość praw i obowiązków, wynikających z umowy nr (...), zawartej przez ten Bank z J. O. w dniu 19 lutego 2002 roku. Na dochodzoną kwotę składała się należność główna w wysokości 1.765,08 złotych oraz skapitalizowane odsetki umowne i ustawowe w łącznej kwocie 845,06 złotych.

30 kwietnia 2015 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym uwzględnił powództwo w całości.

J. O. wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości oraz podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Wyrokiem z dnia 13 października 2015 roku Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.610,14 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty, a ponadto kwotę 717,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie zostało oparte na następujących ustaleniach faktycznych i prawnych:

19 lutego 2002 roku J. O. zawarł z (...) Bank (...) S.A. umowę bankową numer (...).

02 maja 2007 roku (...) Bank (...) S.A. złożył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 10 kwietnia 2007 roku, wystawionemu przeciwko J. O.. Wniosek został uwzględniony w dniu 04 maja 2007 roku.

21 stycznia 2009 roku (...) Bank (...) S.A. złożył wniosek egzekucyjny, przedkładając bankowy tytuł egzekucyjny, zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem Komornika Sądowego z dnia 29 grudnia 2011 roku, prawomocnym z dniem 07 lutego 2012 roku.

27 sierpnia 2009 roku (...) Bank (...) S.A. zawarł z (...) we W. umowę cesji wierzytelności, na podstawie której powód nabył wymagalną wierzytelność wobec pozwanego.

20 kwietnia 2015 roku powód wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej na kwotę dochodzoną pozwem.

W ocenie Sądu Rejonowego, podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia był nieskuteczny.

Zgodnie z art. 125 § 1 k.c., roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Zdaniem Sądu, prawomocnym orzeczeniem, o którym mowa w tym przepisie jest także postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności pozasądowemu tytułowi egzekucyjnemu. W związku z tym, od chwili nadania klauzuli wykonalności, a więc od momentu „przekształcenia się” tytułu egzekucyjnego w wykonawczy, należy liczyć okresy przedawnienia przewidziane w tym przepisie w stosunku do tych tytułów egzekucyjnych, które nie pochodzą od sądu.

Z tego względu Sąd wskazał, że bieg terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia został skutecznie przerwany w dniu 04 maja 2007 roku, poprzez wydanie postanowienia w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Następnie został złożony przez wierzyciela wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego i wydano postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania, prawomocne z dniem 07 lutego 2012 roku.

Przyjmując nawet, że umorzenie postępowania egzekucyjnego, w oparciu o art. 825 k.p.c., niweczy skutki przerwania biegu terminu przedawnienia spowodowane skierowaniem do komornika sądowego wniosku o wszczęcie egzekucji, jak również wzięwszy pod uwagę przerwanie biegu tego terminu w dniu 04 maja 2007 roku, to w ocenie Sądu Rejonowego, w 2015 roku nie nastąpił jeszcze upływ dziesięcioletniego terminu przedawnienia, przewidzianego w art. 125 § 1 k.c.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł pozwany, podnosząc że art. 125 § 1 k.c. nie ma zastosowania do roszczeń stwierdzonych bankowym tytułem wykonawczym. Wskazywał również, iż roszczenia banku są roszczeniami związanymi z prowadzoną działalnością gospodarczą, w związku z czym termin ich przedawnienia wynosi trzy lata. Zdaniem apelującego, roszczenia dochodzone przez powoda przedawniły się z dniem 07 lutego 2015 roku, to jest z upływem trzech lat od dnia wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie (art. 117 § 1 k.c.). Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzekł się korzystania z zarzutu przedawnienia (art. 117 § 2 k.c.) Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi dziesięć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata (art. 118 k.c.).

Judykatura zgodnie uznaje, że termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby niebędącej przedsiębiorcą wynosi trzy lata. Jest tak, ponieważ w przypadku działań banku, polegających m. in na udzielaniu kredytów, mamy do czynienia z roszczeniami związanymi z prowadzoną działalnością gospodarczą (vide: wyrok SN z dnia 10 października 2003 roku, II CK 113/02, Lex 106951; wyrok SN z dnia 30 stycznia 2007 r., IV CSK 356/06, Lex 276223).

Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 k.c.), czyli gdy minął termin jego płatności.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie należało przyjąć, że trzyletni termin przedawnienia zaczął biec najpóźniej od 10 kwietnia 2007 roku, to jest od dnia wystawienia bankowego tytułu wykonawczego przez (...) Bank (...) S.A. przeciwko J. O.. Akceptacja wcześniejszej daty, to jest - 24 stycznia 2007 roku (wypowiedzenie umowy karty kredytowej) lub 09 marca 2007 roku (upływ terminu zapłaty należności) nie jest możliwa, gdyż powód nie wykazał chwili doręczenia pozwanemu pisma, zawierającego wypowiedzenie umowy.

Bieg terminu przedawnienia został przerwany w dniu 02 maja 2007 roku, poprzez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) (vide: uchwała SN z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, Lex 82431, wyrok SN z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, Lex 1125087), uwzględnionego w dniu 04 maja 2007 roku. Termin przedawnienia zaczął biec na nowo z dniem 05 maja 2007 roku, bowiem rozpoczęcie na nowo biegu przedawnienia nastąpiło po nadaniu klauzuli wykonalności, a nie po uprawomocnieniu się postanowienia w tym przedmiocie (vide: uzasadnienie uchwały SN z dnia 19 lutego 2015 roku, III CZP 103/14, Lex 1643191).

W tym miejscu Sąd Okręgowy stwierdza, iż nie aprobuje poglądu Sądu Rejonowego, jakoby postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności pozasądowemu tytułowi egzekucyjnemu było prawomocnym orzeczeniem, o którym mowa w art. 125 k.c., czyli stwierdzającym roszczenie przedawniające się z upływem dziesięciu lat.

Trzeba wyraźnie wskazać, że postanowienie sądu o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi wykonawczemu nie jest orzeczeniem stwierdzającym roszczenie, tzn. orzeczeniem wydanym w wyniku postępowania, którego przedmiot stanowiło ustalenie tego roszczenia. Nadanie klauzuli wykonalności jest wyłącznie aktem, zawierającym stwierdzenie sądu, że tytuł uprawnia do egzekucji oraz oznaczającym, w razie potrzeby, jej zakres.

W podobnej kwestii zajmował stanowisko również Sąd Najwyższy. W uchwale z dnia 30 lipca 2003 roku, sygn. akt II CKN 363/01 (Lex 82280) kategorycznie przyjął, iż przepis art. 125 § 1 k.c. nie ma zastosowania do roszczeń stwierdzonych bankowym tytułem wykonawczym, a w uchwale z dnia 16 stycznia 2004 roku, III CZP 101/03 (Lex 82431) dodał, że roszczenia stwierdzone bankowymi tytułami egzekucyjnymi przedawniają się w terminach przewidzianych dla roszczeń danego rodzaju, zazwyczaj znacznie krótszych od dziesięcioletniego terminu ustanowionego w art. 125 § 1 k.c.

Wprawdzie w powołanych orzeczeniach Sąd Najwyższy odnosił się do samych bankowych tytułów egzekucyjnych, a nie do postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności takim tytułom, jednak jak stwierdzono wyżej, nie można uznać, że postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności samo w sobie stwierdza jakiegokolwiek roszczenie.

Wynika stąd, że do roszczenia banku z tytułu udzielonego kredytu, stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym, opatrzonym klauzulą wykonalności znajduje zastosowanie art. 118 k.c., w części regulującej przedawnienie roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - takie roszczenie przedawnia się z upływem trzech lat.

Można rozważać, czy powód jako cesjonariusz mógł ewentualnie powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną w następstwie złożenia, przez (...) Bank (...) S.A., wniosku o wszczęcie egzekucji w dniu 21 stycznia 2009 roku. Otóż w uchwale z dnia 29 czerwca 2016 roku, III CZP 29/16 (Lex 2067028) Sąd Najwyższy jednoznacznie stwierdził, że nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia, spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Gdyby nawet hipotetycznie przyjąć, że bieg terminu przedawnienia został po raz drugi przerwany przez złożenie wniosku egzekucyjnego, to i tak skutek przerwy biegu przedawnienia zostałby zniweczony poprzez wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego (vide: uchwała SN z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, Lex 1643191).

Postanowienie Komornika Sądowego z 29 grudnia 2011 roku w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego uprawomocniło się w dniu 07 lutego 2012 roku i od tej daty należałoby liczyć bieg kolejnego terminu przedawnienia, który upłynąłby w dniu 07 lutego 2015 roku.

Powyższe prowadzi do przekonania, że na dzień wniesienia pozwu w niniejszej sprawie (27 kwietnia 2015 roku) roszczenie było przedawnione.

W ocenie Sądu Okręgowego, pozwany skutecznie, już na etapie wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, podniósł zarzut przedawnienia. Wykazano, że pomiędzy datą uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu egzekucji a datą złożenia pozwu przez (...) upłynął trzyletni termin przedawnienia.

Z przedstawionych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 100,00 złotych, stanowiącą wysokość opłaty sądowej uiszczonej od apelacji.

Beata Błaszcyk